

**ZM iesniegtie priekšlikumi
par īpaši aizsargājamo biotopu
noteikšanas kritērijiem, to virzību
un saistību ar ES nozīmes biotopu
kartēšanas metodiku**

2000.gada decembra
Ministru kabineta noteikumi Nr.936
noteikumi Nr.421 "Noteikumi par īpaši
aizsargājamo biotopu veidu sarakstu""

Kādēļ mēs par to runājam?

- 2013.gada 28. maijā Ministru kabinets pieņēma MK noteikumus Nr. 290 «Grozījumi Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumos Nr.421 [«Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu»](#)», kuri citu starpā tika papildināti ar diviem jauniem biotopu veidiem:
 - Veci vai dabiski boreāli meži un
 - Veci un dabiski purvaini meži

Ministru kabineta dotais uzdevums

Ministru kabineta 2013. gada 28. maija sēdē (prot. Nr. 32 23.§) Zemkopības ministrijai dots uzdevums izstrādāt un iesniegt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā priekšlikumus noteikumu projektam par grozījumiem Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumos Nr.421 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu", **lai iekļautu tajā īpaši aizsargājamo biotopu noteikšanas kritērijus mežu, krūmāju, purvu biotopu veidiem.**

Kā kritēriju izstrāde tika organizēta?

- Meža attīstības fonda atbalstītie pētījumi, kuru autori ir LMI «Silava» prof. M.Laiviņš (2013) un LU prof. G.Brumelis | (2015).

pētījumi ir atrodami tīmekļa vietnē -

<https://www.zm.gov.lv/mezi/statiskas-lapas/valsts-atbalsts/meza-attistibas-fonds/maf-atbalstite-projekti?nid=985> .

Pētījumu darba uzdevums

Biotoņu noteikšanas metodikas **zinātniskā pamatojuma** izstrāde Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumos Nr.421 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" iekļautajiem meža, krūmāju un purva biotopiem.

Metodikas izstrāde veicama, izmantojot Eiropas Savienības aizsargājamo biotopu noteikšanas rokasgrāmatu (Auniņš A.(red). 2.precizētais izdevums. 2013.)

ZM priekšlikumu izstrāde

Īpaši aizsargājamo biotopu kritēriji un to raksturojošie rādītāji ir sagatavoti:

- Izmantojot Meža attīstības fonda atbalstītajos prof. M.Laiviņa un prof. G.Brumeļa pētījumos iegūtos secinājumus;
- konsultējoties ar atsevišķu biotopu aprakstu autoriem.

ZM iesniegtie priekšlikumu saturs

Katram Latvijas īpaši aizsargājamajam meža, krūmāju un purvu biotopu veidam ir noteikti:

- Nosacījumi teritorijas atbilstībai Latvijas īpaši aizsargājamā biotopa statusam;
- Biotopa definīcija;
- Obligātie biotopu raksturojošie kritēriji;
- Biotopam raksturīgās retas augu sabiedrības;
- Biotopu raksturojošie bioloģiski nozīmīgie meža struktūras elementi.

Veci vai dabiski boreālie meži

Teritorija atbilst Latvijas īpaši aizsargājamam biotopa, ja tā:

- atbilst definīcijai, izpildās visi obligātie biotopu raksturojošie kritēriji un **sastopama reta biotopu raksturojoša augu sabiedrība;**

vai

- atbilst definīcijai, izpildās visi obligātie biotopu raksturojošie kritēriji un **sastopami vismaz pieci biotopu raksturojošie bioloģiski nozīmīgie meža struktūras elementi.**

Obligātie kritēriji

N.p .k.	Kritērijs	Apraksts	Robežvērtība
1.	Tipiskās augu sabiedrības	<i>Vaccinio-Piceetea</i> ; <i>Vaccinio myrtilli-Piceetum</i> ; <i>Vaccinio vitis-idaeo-Pinetum</i>	Vismaz 50 % no tipiskās augu sabiedrības raksturojošo sugu kopas sugām
2.	Raksturojošās sugas un lietussargsugas (treknrakstā)	...	Vismaz 5 raksturojošās un / vai lietussargsugas vismaz 20 % no biotopa platības, neskaitot kokus un krūmus. Dzīvnieku sugām konstatē sugas klātbūtni, aizņemto platību nenosaka.
3.	Minimālais mežaudzes vecums	Valdošās koku sugas vecums	apsei vismaz 70, bērzam 100, eglei un priedei 110 gadi
4.	Invazīvās svešzemju sugas	...	Ne vairāk kā 1 % no biotopa platības
5.	Ekspansīvās sugas	...	Ne vairāk kā 10 % no biotopa platības

Biotopu raksturojošie bioloģiski nozīmīgie meža struktūras elementi

N.p. k.	Struktūras veids	Robežvērtība
1.	Dažādvecuma kokaudzes struktūra	Vismaz 50 % no biotopa platības
2.	Kokaudzes 1. stāvu veido vismaz 3 sugu koki	Vismaz 1 koks no katras sugas uz 1 ha
3.	Bioloģiski veci, lieli koki, kuru diametrs 1,3 m augstumā virs sakņu kakla lielāks nekā 50 cm	Vismaz 6 koki uz 1 ha
4.	Atvērumi vainaga klājā, lauces	Vismaz 3 atvērumi vai 1 lauce uz 1 ha
5.	Lieli sausokņi vai stumbeņi, kuru diametrs 1,3 m augstumā virs sakņu kakla lielāks nekā 25 cm	Vismaz 6 sausokņi vai stumbeņi uz 1 ha
6.	Lielas kritalas, kuru diametrs resnākajā vietā lielāks nekā 25 cm	Vismaz 6 kritalas uz 1 ha
7.	Dzīvi koki, sausokņi vai stumbeņi ar koksnes sēnēm (piepēm)	Vismaz 6 koki, sausokņi vai stumbeņi uz 1 ha
8.	Priedes ar deguma retām	Vismaz 6 priedes uz 1 ha
9.	Pamežā kadiķi	Vismaz 10 % no biotopa platības
10.	Saulei atklāti bioloģiski veci, lieli platlapju koki, kuru diametrs 1,3 m augstumā virs sakņu kakla lielāks nekā 50 cm	Vismaz 6 koki uz 1 ha
11.	Īpaši aizsargājamās sugas (izņemot gada staipekņi)	Vismaz 3 īpaši aizsargājamās sugas

Priekšlikumu tālākā virzība

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 28.maija sēdes (prot. Nr. 32 23.§) protokollēmuma 3.punktu ir uzdots Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, pamatojoties uz Zemkopības ministrijas iesniegtajiem priekšlikumiem, izstrādāt un iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā noteikumu projektu par grozījumiem Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumos Nr.421 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu".

Saistību ar ES nozīmes biotopu kartēšanas metodiku

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 3. novembra sēdes (prot. Nr. 57 29.§) protokollēmuma 3. punktu uzdots VARAM apstiprināt ar ZM saskaņotu kartējamo biotopu sarakstu, kā arī aizsargājamo biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodiku, kas izstrādāta ņemot vērā Ministru kabineta 2013. gada 28. maija sēdē (prot. Nr. 32 23.§) Zemkopības ministrijai dotā uzdevuma izpildes rezultātus.

Kāds ir ZM priekšlikums?

ZM izstrādātos kritērijus iekļaut **Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodikā**, lai no kopējā atrasto Eiropas nozīmes biotopu apjoma izdalītu izcilas un labas kvalitātes biotopus, kas atbilstu Latvijas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopiem.

Paldies!

Lāsma Āboliņa
Zemkopības ministrijas
Meža departaments

